

**ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพ
ชีวิตของนักเรียน โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี**

**The Relation between Sufficiency Economy and Quality of Life of Students
at Suan Phung Wittaya School, Ratchaburi Province**

วรเศรษฐ์ วงศ์อารีย์ จุฑาทิพย์ ธาวอร์รัตน์ อภิชาติ โจอารีย์

Woraseth Wongaree¹ Chutathip Thawornratana² and Apichart Jai-aree³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ศึกษาคุณภาพชีวิต และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 181 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพอประมาณ และด้านความมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก ด้านการมีภูมิคุ้มกันอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก และคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของนักเรียน พบว่า การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹ นักศึกษาลัทธิปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และชุมชน Master of Arts students Major Field: Department of Human and Community Development. E-mail: birthday.stp@gmail.com

² ภาควิชาการพัฒนาศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Department of Human Resources and Community Development, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Nakronprathom, Thailand. E-mail: feductt@ku.ac.th

³ ภาควิชาการพัฒนาศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Department of Human Resources and Community Development, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Nakronprathom, Thailand. E-mail: feduapj@ku.ac.th

Abstract

The purposes of the research were to 1) study the applied sufficiency economy 2) study the quality of life and 3) study the relation between sufficiency economy and quality of life of students at Suan Phung Wittaya School, Ratchaburi Province. It was a correlational research, the sample were 181 students. The instrument was a questionnaire. The data was analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and correlation coefficient.

The results showed that, the overall of applied sufficiency economy was high level: 1) moderation was high level, 2) reasonableness was high level, and 3) the need self-immunity was medium level. The overall of quality of life was high level: 1) physical domain was high level, 2) psychological domain was medium level, 3) social relationship was high level, and 4) environment was high level. The relation between supplied sufficiency economy and quality of life has a positive correlation with statistical significance at .01.

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและประเทศไทยจากระบบเศรษฐกิจโลกแบบทุนนิยม อุตสาหกรรม เสรีนิยม วัตถุนิยม และการบริโภคนิยม ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อแนวคิดด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษาเรียนรู้ ทำให้เกิดการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย ประชาชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาความยากจน ครอบครัวยุติภาพ อาชญากรรม คุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งปัญหาการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รายงานของสหประชาชาติ ปี พ.ศ. 2550 พบว่า ประเทศไทยประสบปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม การกระจายรายได้ ที่กระจุกตัว การพัฒนาระหว่างเมืองและชนบท และปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ ปัญหาทางด้านค่านิยมและศีลธรรม ที่เสื่อมลง ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด หนี้สิน คอร์รัปชัน ปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งถ้าสามารถทำให้คนได้เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ซึมซับ ครุฑธา และมีการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงน่าจะมีผลในการแก้ปัญหาได้มากที่สุด สหประชาชาติได้เสนอไว้ว่าสิ่งที่จะสามารถแก้ไข ปัญหาค่านิยมและศีลธรรม อาชญากรรม ยาเสพติด และปัญหาอื่น ๆ ได้ จะต้องเปลี่ยนจิตวิญญาณ (mind set) ให้เป็นคนที่มีอุปนิสัยดี ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนโดยเริ่มตั้งแต่อนุบาลจนถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 หากไปเริ่มที่ระดับอุดมศึกษาอีกอาจจะไม่สามารถเปลี่ยนจิตวิญญาณ ได้ (มูลนิธิสยามกัมมา จล, 2554) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกและภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจ พลังงาน และภูมิอากาศที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวกและเชิงลบ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้อัญเชิญกระแสพระราชดำรัสในเรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 และต่อเนื่องมาจนถึงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของคนเป็นสำคัญเพื่อเป็นการ เตรียมความพร้อมของคนและระบบ ให้สามารถปรับตัวเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ให้รู้จักแสวงหา ประโยชน์อย่างรู้เท่าทันกับการเคลื่อนไหวของโลกไร้พรมแดนและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการประเทศภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็งและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อ

เสริมสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ การเปลี่ยนแปลงข้างต้นทำให้การเตรียมนักเรียนอันเป็นเยาวชนเพื่อให้เป็น ทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์สังคม นำพาประเทศชาติไปสู่ความผาสุกได้เปลี่ยนไปจากเดิมค่อนข้างมาก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) ถึงแม้ในแทบทุกภาคส่วนจะตื่นตัวขานรับและมีความสนใจในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกันอย่างกว้างขวางในหลายระดับและหลายลักษณะ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าความเข้าใจจริงและความตั้งใจจริงในการปฏิบัติยังมีค่อนข้างจะจำกัด (อภิชัย พันธเสน, 2549) ส่วนในสถานศึกษานั้น ทิศนา ขัมมมณี (2555) กล่าวว่า ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงจำนวนมากแต่อาจไม่ครอบคลุมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกระบวนการคิด การวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่ครูมักจะมุ่งเน้นที่การทำกิจกรรม ถ้าจะให้สมบูรณ์ต้องดูว่าผู้เรียนได้มีกระบวนการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ ต้องดูวิธีการคิดของเด็กในการทำกิจกรรมทั้งหลายว่ามีที่มาของความคิดอย่างไรในการทำกิจกรรมนั้นๆ ทำกิจกรรมโดยใช้ความรู้ ความรอบคอบ ระมัดระวังหรือไม่ (มูลนิธิสยามกัมมาจล, 2554)

ประเทศไทยกำลังประสบวิกฤติทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ดังที่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อมวลชน นักวิชาการ นักการศึกษา นักคิด นักเขียน และนักพัฒนาที่มองการณ์ไกล จึงได้ทบทวนและหาทางเยียวยาแก้ไข แนวทางประการหนึ่งที่น่าจะสำคัญคือ การพัฒนาคนในชาติให้มีคุณภาพด้วยการกำหนดนโยบาย แนวทางการจัดการศึกษา ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพ คุณธรรม คุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) องค์การอนามัยโลกได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพชีวิตว่า คุณภาพชีวิตที่ดีนับเป็นสิ่งสำคัญและเป็นจุดหมายปลายทางของบุคคล ชุมชนและประเทศชาติ ประเทศใดหากประชากรในชาติโดยส่วนรวมด้อยคุณภาพ แม้ว่าประเทศนั้นจะมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เพียงใด ก็ไม่อาจทำให้ประเทศนั้นเจริญและพัฒนา ให้ทันหรือเท่าเทียมกับประเทศที่มีประชากรที่มีคุณภาพได้ คุณภาพของประชากรจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญและชี้ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศใดจะเจริญก้าวหน้ากว่าอีกประเทศ ตัวอย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สภาพบ้านเมืองได้รับผลของสงคราม แต่ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของคนญี่ปุ่น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ทำให้ประเทศญี่ปุ่นยกฐานะมาเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมได้อย่างรวดเร็ว จะเห็นว่า คุณภาพชีวิตมีความสำคัญต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ทุกคนจึงควรรู้จักและเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตให้ถูกต้องและช่วยกันพัฒนาปรับปรุงตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การมีคุณภาพที่ดีร่วมกันได้ในที่สุด (สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล, 2540)

จากความเป็นมาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นแนวคิดที่ครอบคลุมหลายมิติของชีวิต และครอบคลุมถึงบริบทโรงเรียนสวนผึ้งวิทยาที่ว่า โรงเรียนจัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณธรรม รักศิลปะวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน ภายใต้แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่เนื่องจากในปัจจุบัน สิ่งที่คุณวิจัยสังเกตด้วยตนเองจากในชั้นเรียนและบรรยากาศภายในโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงมีวิถีชีวิตที่ ฟูมฟูมตามกระแสนิยม การเลือกใช้สิ่งของที่เกินตัว ขาดภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ครูอาจารย์ และนักเรียน ในด้านการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี โดยมีเนื้อหาการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เนื้อหาคุณภาพชีวิตประกอบด้วย ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) ประกอบด้วยวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 948 คน
กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จำนวน 181 คน ด้วยการเปิดตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วคำนวณขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรของนักเรียนแต่ละระดับชั้น และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากรายชื่อนักเรียน

2. เครื่องมือวิจัยและคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ 2) การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน เป็นคำถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ และ 3) คุณภาพชีวิตของนักเรียน เป็นคำถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ เครื่องมือวิจัยมีค่าความตรง (Validity) ระหว่าง 0.67-1.00 การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของนักเรียน มีความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .984 และ .946 ตามลำดับ และมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายถึง การประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียง/ คุณภาพชีวิต ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19 หมายถึง การประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียง/ คุณภาพชีวิต ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39 หมายถึง การประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียง/ คุณภาพชีวิต ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.80 – 2.59 หมายถึง การประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียง/ คุณภาพชีวิต ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.79 หมายถึง การประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียง/ คุณภาพชีวิต ระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ของ Davis (ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์, 2555) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	คำบรรยาย
0.70 หรือสูงกว่า	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.50 – 0.69	มีความสัมพันธ์สูง
0.30 – 0.49	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.10 – 0.29	มีความสัมพันธ์ต่ำ
0.01 – 0.09	มีความสัมพันธ์ต่ำมากหรือแทบจะไม่มีความสัมพันธ์

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี มีผลการวิจัยดังนี้

1. **ข้อมูลทั่วไป** พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.60 เป็นชาย ร้อยละ 46.40 ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 40.90 รับราชการและประกอบธุรกิจส่วนตัวมีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 18.20 และเกษตรกร ร้อยละ 17.10 นักเรียนได้รับเงินจากผู้ปกครองสูงสุดวันละ 200 บาท ต่ำสุด 40 บาท และมีรายจ่ายสูงสุดวันละ 100 บาท ต่ำสุด 40 บาท โดยรายการใช้จ่ายของนักเรียนในรอบ 1 วัน เป็นค่าอาหาร ร้อยละ 44.50 ค่าเดินทาง ร้อยละ 41.50 และเครื่องเขียน ร้อยละ 14.00 ตามลำดับ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ที่นอกเหนือจากรายรับปกติ ร้อยละ 85.10 ส่วนที่มีรายได้ที่นอกเหนือมีเพียงร้อยละ 14.90

2. **การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน** พบว่านักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความพอประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.33) ด้านความมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.34) ส่วนด้านการมีภูมิคุ้มกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$, S.D. = 0.41) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี

(n = 181)			
การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ความพอประมาณ	4.16	0.33	มาก
ความมีเหตุผล	4.17	0.34	มาก
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	3.19	0.41	ปานกลาง
รวม	3.84	0.18	มาก

3. **คุณภาพชีวิตของนักเรียน** พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.29) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.33) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านร่างกาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.44) และด้านจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี

คุณภาพชีวิตของนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย	4.01	0.44	มาก
คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	3.26	0.46	ปานกลาง
คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	4.23	0.33	มากที่สุด
คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	4.25	0.29	มากที่สุด
รวม	3.94	0.23	มาก

(n = 181)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของนักเรียน พบว่า การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .155$, $p = .000$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี

ตัวแปร	ด้านร่างกาย (Y_1)	ด้านจิตใจ (Y_2)	ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Y_3)	ด้านสิ่งแวดล้อม (Y_4)	ภาพรวม (Y_{tot})
ความพอประมาณ (X_1)	.143**	.157**	.119**	.126**	.109**
ความมีเหตุผล (X_2)	.010	.247**	.051	.004	.042
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี (X_3)	-.031	.008	.028	-.024	.005
ภาพรวม (X_{tot})	.262**	.236**	-.027	.002	.155**

(n = 181)

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี สามารถสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รับราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว และเป็นเกษตรกร นักเรียนได้รับ

เงินจากผู้ปกครองวันละ 40-200 บาท และมีรายจ่ายวันละ 40-100 บาท โดยรายจ่ายใน 1 วัน
ของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าเครื่องเขียน และนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีรายได้
ที่นอกเหนือจากรายรับปกติ

2. อภิปรายผล

นักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา มีการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรีเป็นโรงเรียนที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ โรงเรียนให้เป็น
แหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน จนทำให้นักเรียนได้รับความรู้และซึมซับหลักการ และแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุธธิตา นิยมวงษ์ (2556) ที่
กล่าวว่า การนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเอง ควรเริ่มต้นจากการ
เสริมสร้างคนให้มีการเรียนรู้ วิชาการและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้าน
ต่าง ๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรม จนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม
และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศวิทยาอย่างสมดุล จนกระทั่งเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต โดยสามารถคิดและ
กระทำบนพื้นฐานของควมมีเหตุมีผล พอเหมาะ พอประมาณกับสถานภาพ บทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคล
จนตนสามารถทำตนให้เป็นพึ่งของตนเองได้ และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ในที่สุด

คุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็น
เพราะนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา และเครือญาติในพื้นที่ค่อนข้างเป็นชนบทที่ยังไม่มีความเป็น
เมือง จึงทำให้มีคนดูแลเอาใจใส่ใกล้ชิด และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีมลพิษ รวมทั้งการใช้ชีวิตอย่างมี
ความสุขในระหว่างการศึกษาอยู่ซึ่งยังไม่ต้องรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจของครอบครัวมากนัก จึงทำให้รู้สึกพึง
พอใจต่อการดำเนินชีวิตโดยผ่านการรับรู้และประเมินด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Hendershott,
Wright and Henderson (1992: 11-19) กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น บุคคลนั้นต้องมีความพึง
พอใจในสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเองซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความสุขในการดำเนินชีวิต อันประกอบด้วย ชีวิต
การเรียน ชีวิตสังคม ที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์กับเพื่อน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของ
นักเรียน พบว่า การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดย
ภาพรวมของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในระดับมาก โดยได้รับการสนับสนุนจากทั้งโรงเรียนและครอบครัว จึง
ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของนักเรียนดีตามไปด้วย โดยเฉพาะคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย และจิตใจของนักเรียน คือ
นักเรียนสามารถได้รับ และรู้จักการเลือกอาหารที่มีประโยชน์ต่อตนเองในปริมาณที่เหมาะสม และการที่โรงเรียน
และครอบครัวให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการบูรณาการกับกิจกรรมการ
เรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจ และมีความสุขจึงมีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ดี
ตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(2550) ที่กล่าวว่า การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ
ควมมีเหตุผลการสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การ
ป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความ
เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยภาพรวม และรายด้านของนักเรียน ซึ่งความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ การที่นักเรียนโรงเรียนสวนผึ้งวิทยาได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณจากทางโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จนนักเรียนมีระดับการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณอยู่ในระดับมาก จึงส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของสุขุม มั่นคง (2555) ที่กล่าวว่า ความพอประมาณ ได้แก่ การใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ประหยัด การทำอะไรที่พอเหมาะพอควร สมดุลกับอัตภาพ ศักยภาพของตนและสภาวะแวดล้อมตามความสามารถของแต่ละคน พอประมาณกับภูมิสังคม สิ่งแวดล้อม สถานการณ์ การทำงานทุกอย่างต้องเรียบง่าย ประหยัด อย่าทำงานให้ยุ่ง ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจ มีกำหนดการทำงานตามลำดับขั้นตอนและมีการปฏิบัติอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับการศึกษาของกันตตะยา มานะกุล (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านจอมจันทร์ พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยคนในชุมชนจะมีความรู้ความเข้าใจ และมีความตระหนักถึงความสำคัญของความพอประมาณในการดำเนินชีวิต

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบการวิจัย การอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันนั้นจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สถานศึกษาควรกำหนดกลยุทธ์ให้บุคลากรทุกระดับ ตลอดจน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่มีผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลของผู้บริการ นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันกับคุณภาพชีวิตของครู ผู้ปกครอง

2.2 ควรศึกษาแนวทางการจัดการเรียนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันกับพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ในลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

2.3 ควรเพิ่มการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันกับพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันด้านอื่นๆ เช่น ทศนคติ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Manakul, K. 2007. Quality of Life Development Through Sufficiency Economy Philosophy: A Case Study of Jomchan Village, Moo2, Sunsai Community, Maechan District, Chiangrai Province. Thesis for the Doctor of Education Degree in Adult Education, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Khamani, T. (2012). Philosophy of Sufficiency Economy and Application in education institution, *Academic Journal*, 15(4), 2-11. [in Thai]
- Traimongkolkul, P. (2012). Research Design. 7th Edition. Bangkok: Kasetsart University. [in Thai]
- Siam Commercial Foundation. (2011). Philosophy of Sufficiency Economy: Theory to Practice. Nontaburi: Thanapat Printing. [in Thai]
- Munkong, S. (2012). Guideline for Applying Sufficiency Economy. Retrieved May 20, 2016, from <http://sufficiencyecono.blogspot.com/2012/10/blog-post.html> [in Thai]
- Mahuntnirunkul, S. (1997). Comparison of World Health Organization Life Quality Evaluation: 100 and 26 indicators. Chiang Mai: Suanprung Hospital. [in Thai]
- Niyomwong, S. (2013). Applying Sufficiency Economy to their daily lives. Retrieved April 25, 2015, from http://narongrit1.blogspot.com/2013/02/blog-post_18.html [in Thai]
- Office of the National Economics and Social Development Board. (2007). National Development Plan from the first to the tenth National Economic and Social Development Plan. *Economy and Society Journal*, 44(2) 41-44. [in Thai]
- Office of the National Economics and Social Development Board. (2012). 11th National Economic and Social Development Plan (2012-2017). Bangkok: Office of the National Economics and Social Development Board. [in Thai]
- Puntasen, A. (2007). Knowledge Synthesis on Sufficiency Economy. Bangkok: Chulalongkorn University Book Center. [in Thai]
- Handershott, A., Sheila, B., Wright, P., and Henderson, D. 1992. "Quality of Life Correlates for University Student". *Nation Association of Student Personnel Administrator Journal*. 30 (1): 11-19.